

Наукові перспективи
Видавнича група

№ 5 (33)

2024

НАУКА і ТЕХНІКА

серія: право, серія: економіка, серія: педагогіка,
серія: техніка, серія: фізико-математичні науки

СЬОГОДНІ

З Україною

в серці!

Видавнича група «Наукові перспективи»

**Громадська наукова організація «Всеукраїнська Асамблея
докторів наук із державного управління»**

Громадська організація «Асоціація науковців України»

«Наука і техніка сьогодні»

*(Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»)*

Випуск № 5(33) 2024

Київ – 2024

Publishing Group «Scientific Perspectives»

**Public Scientific Organization «Ukrainian Assembly of
Doctors of Sciences in Public Administration»**

Public organization «Association of Scientists of Ukraine»

"Science and technology today"
*("Pedagogy" series, "Law" series, "Economics" series,
"Physical and mathematical sciences" series, "Technics" series)*

Issue № 5(33) 2024

Kiev – 2024

**«Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право»,
Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»):
журнал. 2024. № 5(33) 2024. С. 1372**

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 07.04.2022 № 320 журналу присвоєно категорію "Б" із економіки та педагогіки (спеціальності – 015 - Педагогічні науки; 076 - Економічні науки)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 № 530 журналу присвоєно категорію "Б" із права (спеціальність – 081 Юридичні науки)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 10.10.2022 № 894 журналу присвоєно категорію "Б" із техніки (спеціальність - 122 Комп'ютерні науки)

Журнал видається за підтримки Міждержавної гільдії інженерів консультантів, Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), громадської організації «Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання»

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 24.05.2024, № 10/5-24)

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible

Головний редактор: Сопілко Ірина Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Відмінник освіти України, Лауреат Премії Президента України для молодих вчених, Лауреат Премії Верховної Ради України найталановитішим молодим ученим в галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок, академік Академії наук вищої школи України, Заслужений юрист України (Київ, Україна)

Редакційна колегія:

- Бахов Іван Степанович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- Будник Вікторія Анатоліївна - кандидат економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-логістики та транспортних технологій Державного університету інфраструктури та технологій (Київ, Україна)
- Волк Павло Павлович – доцент кафедри водної інженерії та водних технологій Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Гирка Ольга Ігорівна - кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри товарознавства, митної справи та управління якістю Львівського торговельно-економічного університету (Львів, Україна)
- Гнатюк Сергій Олександрович - кандидат технічних наук, доцент, заступник декана факультету авіонавігації, електроніки та телекомунікацій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Дацій Олександр Іванович - доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- Дівізніюк Михайло Михайлович - доктор фізико-математичних наук, професор, Завідувач відділу Відділу цивільного захисту та інноваційної діяльності Державної установи Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України (Київ, Україна)
- Дяденчук Альона Федорівна - кандидат технічних наук, старший викладач кафедри вищої математики і фізики Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (Мелітополь, Україна)
- Забулонов Юрій Леонідович - доктор технічних наук, професор, Член-кореспондент НАН України, директор Державної установи «Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України» (Київ, Україна)
- Льїн Валерій Юрійович - доктор економічних наук, професор (Київ, Україна)
- Ляїна Анастасія Олександрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління і адміністрування Національного торговельно-економічного університету (Київ, Україна)
- Кардаш Оксана Любомирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та економічної кібернетики Навчально-наукового інституту автоматики, кібернетики та обчислювальної техніки Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна)
- Квасніков Володимир Павлович – доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютеризованих електротехнічних систем та технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Коваленко Валентин Васильович - доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник сектору авторського права та суміжних прав лабораторії авторського права та інформаційних технологій Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України (Київ, Україна)

Винничук Р.О., Макогін П.О., Гордон П.М. 384
ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ПЕРСОНАЛУ В ІТ-СФЕРІ

Гой В.В., Пруненко Д.О., Дмитренко А.А., Коваленко Л.Б. 394
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ Й ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА НАПРЯМИ РОЗРОБКИ

Ємельянов О.Ю., Гаврась Д.Р. 406
ПІДВИЩЕННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ЧИННИК ЇХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Кашевський В.О. 418
ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ РИНКУ ПРАЦІ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА: ТЕНДЕНЦІЇ Й ДИНАМІКА ЗМІН

Кісь М.Я., Русин-Гриник Р.Р., Федорчак О.Є. 426
ХАРАКТЕРИСТИКА ФАКТОРІВ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА РОЗВИТОК СИСТЕМИ ЗОВНІШНЬОГО ІНВЕСТИВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО І ПОСТВОЄННОГО ПЕРІОДІВ

Мосійчук Д.О., Шашина М.В. 440
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Прилуцький А.М. 450
ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Семененко Ю.С. 464
ВПЛИВ ФІНАНОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЦИФРОВУ ТРАНСФОРМАЦІЮ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ

Шевчук А.А. 479
ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНСТРУМЕНТІВ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС ПРОЦЕСАМИ В УКРАЇНІ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРСПЕКТИВ В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

СЕРІЯ «Педагогіка»

Kornytska Y.A., Haidenko Y.O. 489
BALANCING PARTICIPATION IN FOREIGN LANGUAGE CLASSES WITH THE COMMUNICATIVE APPROACH: ADDRESSING DOMINANCE AND PASSIVITY

СЕРІЯ «Педагогіка»

UDC 37.02:81'243

[https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-5\(33\)-489-501](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-5(33)-489-501)

Kornytska Yuliia Anatolyivna PhD (Education), associate professor, Department of English for Humanities, National Technical University of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”, Ave. Beresteiskyyi, 37, Kyiv, 03056, <https://orcid.org/0000-0002-4781-0807>

Haidenko Yuliia Oleksiivna PhD (Philology), associate professor, Department of English for Humanities, National Technical University of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”, Ave. Beresteiskyyi, 37, Kyiv, 03056, <https://orcid.org/0000-0002-4063-525X>

**BALANCING PARTICIPATION IN FOREIGN LANGUAGE
CLASSES WITH THE COMMUNICATIVE APPROACH:
ADDRESSING DOMINANCE AND PASSIVITY**

Abstract. The communicative approach is widely recognized as one of the most effective methods for ESL training, enhancing both individual learner autonomy and group interaction skills through discussions, role-playing, and collaborative projects. This method encourages learners to set personal goals, make decisions, and self-regulate, promoting independent and critical thinking, thus supporting both language acquisition and personal development. Despite its advantages, the communicative approach poses challenges, particularly in managing uneven participation where dominant students overshadow their introverted peers, affecting class atmosphere and communicative competence. This study aims to investigate and address these challenges by identifying effective strategies to balance participation, creating a more inclusive and supportive learning environment.

A comprehensive literature analysis was conducted to understand the reasons behind dominant and passive behaviours, their impact on class dynamics, and strategies to address them. Key findings suggest that confidence levels, prior educational experiences, and personality traits significantly influence student behaviour. Effective strategies identified include structured group activities with role assignments, mutual support agreements, regularly changing group compositions, and clear criteria for oral comments. These strategies aim to mitigate the dominance of active students while encouraging contributions from quieter members, fostering a collaborative learning environment.

Data were collected through systematic observations and surveys in ESP classes at the National Technical University of Ukraine. Statistical analyses assessed changes in student engagement, revealing a more balanced participation rate by the end of the study. The results demonstrate the effectiveness of the implemented strategies in enhancing educational outcomes and improving class dynamics. Despite research limitations, this study contributes to the ongoing discourse on effective ESL training practices, offering practical solutions for educators to manage diverse classroom dynamics.

Keywords: ESL, students, communicative approach, passive students, dominating learners, strategies.

Корницька Юлія Анатоліївна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри АМГС, Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського", просп. Берестейський, 37, м, Київ, 03056, <https://orcid.org/0000-0002-4781-0807>

Гайденко Юлія Олексіївна кандидат філологічних наук, доцент кафедри АМГС, Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського", просп. Берестейський, 37, м, Київ, 03056, <https://orcid.org/0000-0002-4063-525X>

БАЛАНСУВАННЯ АКТИВНОСТІ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ З ВИКОРИСТАННЯМ КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ: ПОДОЛАННЯ ДОМІНУВАННЯ ТА ПАСИВНОСТІ

Анотація. Комунікативний підхід широко визнаний одним із найефективніших методів навчання англійської мови як другої (ESL), оскільки він сприяє розвитку автономії учнів і навичок групової взаємодії через дискусії, рольові ігри та спільні проекти. Цей метод заохочує учнів ставити особисті цілі, приймати рішення та саморегулюватися, стимулюючи незалежне і критичне мислення, тим самим сприяючи як засвоєнню мови, так і особистісному розвитку. Незважаючи на свої переваги, комунікативний підхід ставить певні виклики для викладачів, зокрема проблему незбалансованої залученості, коли домінуючі студенти затьмарюють своїх інтровертних однолітків, що впливає на атмосферу в класі та ефективність навчального процесу. Це дослідження має на меті вивчити та запропонувати рішення подолання цих проблем, визначивши ефективні стратегії для збалансування залученості студентів до навчальної діяльності та створення більш інклюзивного навчального середовища.

Було проведено аналіз актуальної літератури для розуміння причин домінуючої та пасивної поведінки, їхнього впливу на динаміку класу та

стратегій їх подолання. Основні висновки свідчать, що рівень впевненості, попередній навчальний досвід і риси характеру значно впливають на поведінку студентів. Ефективні стратегії включають структуровані групові заняття з призначенням ролей, угоди про взаємну підтримку, регулярну зміну складу груп і чіткі критерії для усних відповідей. Ці стратегії спрямовані на пом'якшення домінування активних студентів, заохочуючи внески більш пасивних учасників.

Дані були зібрані через систематичні спостереження та опитування у класах ESP у Національному технічному університеті України. Статистичний аналіз оцінив зміни в залученості студентів, виявивши більш збалансовану участь до завершення експериментального впровадження. Результати демонструють ефективність використаних стратегій у покращенні освітніх результатів та динаміки класу. Незважаючи на певні обмеження, це дослідження робить внесок у поточну дискусію щодо ефективних практик навчання ESL, пропонуючи практичні рішення для викладачів з управління динамікою класу.

Ключові слова: ESL, студенти, комунікативний підхід, пасивні студенти, домінуючі студенти, стратегії.

Problem Statement. The communicative approach is widely recognized as one of the most effective methods for ESL training, primarily because it develops foreign language proficiency by shaping both individual learner autonomy and group interaction skills. This approach leverages a variety of teaching methods like discussions, role-playing, and collaborative projects, which collectively provide opportunities for students to learn from each other's insights improve their communication skills and facilitate teamwork. The autonomy encouraged by this method develops the students' skills to set their personal learning goals, make decisions, and self-regulate, stimulating independent and critical thinking. These elements are essential since they ensure that the learning process supports not just the process of a foreign language acquisition but also personal and social development within an educational context.

However, despite all the advantages, the communicative approach presents for educators a range of challenges that require proper management. Among them is the uneven participation: where dominating students often actively engage in discussions and overshadow their more introverted or passive peers. The ability of an instructor to balance this activity within the group is crucial, as it affects not only the class atmosphere but also the overall development of communicative competence. It is noteworthy that activity levels among students, both 'strong' and 'weak,' can vary greatly, with some actively participating and others remaining detached, regardless of their actual language proficiency. This lack of correlation between language level and class dominance means that even students with limited

vocabulary and frequent grammatical errors can assert control over discussions, while their more proficient classmates might hesitate to contribute or take initiative. Therefore, selecting training methods, strategies and tools for students, who vary both in their language proficiency and in level of engagement, is a significant challenge.

Analysis of Recent Research and Publications. Addressing the issue of managing the dynamics of dominating and passive students within a group has always been in focus of educators since it is essential to creating a productive and supportive class environment. Having summarised the recent research findings, we are able to outline the following three main tasks for an instructor in addressing the class participation issues:

1: *to analyse the reasons behind the dominance or passivity.* Recent studies suggest that these behaviours may stem from varying levels of confidence and prior educational experiences. For instance, a range of studies indicates that dominating students often have previous positive learning experiences, which boost their confidence, whereas passive students may have faced educational setbacks that inhibit their classroom engagement [1; 11; 14].

2: *to address the problems caused by such behaviours.* Dominating students can sometimes stifle the contributions of others, leading to an imbalance in class participation. Conversely, the passivity of certain students can contribute to a lack of diverse perspectives in discussions. A 2020 paper by Fabbri, aligning with the findings of Sage in 2022 and Sayegh and Rigopoulos in 2023, highlights the effectiveness of structured group activities that assign roles to each student, ensuring that all voices are heard and valued [4; 12; 13]. These activities not only mitigate the overpowering influence of dominating students but also draw out contributions from quieter members, enriching the learning experience for the whole group.

3: *to establish an effective working environment for cultivating mutual support among students.* Research by Lin et al. (2021) demonstrates that creating small, diverse working groups within the classroom can foster a sense of community and support [14]. This approach encourages students to collaborate and support each other's learning, helping to balance the dynamics between dominating and passive students. Such an environment not only improves language skills but also enhances interpersonal relationships among students, contributing to a more cohesive and supportive learning atmosphere [3].

Together, these studies provide a foundation for educators to develop strategies that effectively manage and integrate dominating and passive students in foreign language group settings, ultimately enhancing educational outcomes for all students involved.

It is important to note that a student's activity in class can be either constructive or disruptive. For instance, a student's dominance in a group may manifest through attempts to disrupt the lesson, striving to be the centre of attention

at any cost, or unwillingness to allow others to speak. The reasons for such dominating behaviour include:

1. *Extraversion as a personality trait.* Extroverted students typically exhibit certain characteristics such as:

- enthusiastically completing tasks set by the teacher;
- a desire to express their viewpoints, often interrupting others including the teacher;
- good adaptation to any external conditions without getting distracted, for example, by conversations of other student groups during role-play preparations;
- effective group work, often taking on leadership or coordinator roles;
- a tendency to produce "effects," enjoying being the centre of attention or performing tasks that involve talking about themselves;
- abstract expression;
- initiative and creativity;
- frequent questioning and clarification of tasks;
- ignoring or poorly performing written tasks;
- inability to perform repetitive tasks;
- quick incorporation of new words and expressions into speech;
- fearlessness in making mistakes;
- poor grammar knowledge, speaking fluently but using grammatical structures incorrectly;
- poor test results due to inattentiveness;
- preference for a fast-paced lesson but often being restless [5; 6].

2. *Desire for instructor's approval.* This desire can stem from the student's psychological type. It may also be linked to the necessity to pass a course or earn extra points, which are significant under the current point-rating system. Even students with a low level of foreign language proficiency may seek to draw the instructor's attention to earn these crucial points [7].

3. *Desire to win authority and attention in the group.* The drive to attract attention can often be a primary behavioural motive. When this desire exceeds reasonable limits, it can lead to conflict behaviour, pushing educational goals to the background for the student [5; 7].

Conversely, the reasons for students' passivity may be:

1. *Introversion as a personality trait.* Introverted students are characterised by the following behaviours:

- They are slow to complete tasks set by the teacher.
- They wait for the teacher to notice them and initiate interaction.
- They adapt poorly to external conditions, with surrounding noise hindering their task performance.

- They are passive in group tasks and are not inclined to voice their opinions during discussions.
- Their speech is typically precise and to the point.
- They show little initiative but are meticulous in recording and completing individual and writing assignments.
- They prefer routine exercises and carefully study and analyse new vocabulary before using it in speech.
- They fear making mistakes and often write down their oral answers first.
- Generally, they have a good grasp of grammar and take its study seriously.
- They enjoy writing tests and often produce commendable results.
- Their work pace is relatively slow, but they are patient and focused [5; 6; 10].

2. *Insufficient preparation for classes.* Even if nominally "strong" students are not fully prepared for a lesson, they prefer to remain silent and try to be inconspicuous. Unfortunately, some adopt this as a systematic approach, leading to a passive stance in practical foreign language sessions [2; 8].

3. *Previous negative experiences.* Some students may have been subjected to severe criticism by teachers or peers in the past. The fear of making mistakes or appearing foolish inhibits their active participation in the learning process [2; 8; 9].

4. *Lack of motivation.* Various factors can cause a lack of motivation, including a shortage of praise from teachers (not all teachers are quick to encourage or commend, which ultimately leads to a loss of trust and the development of wariness), uninteresting lesson topics, and personal characteristics of the student [2; 7; 9].

These factors illustrate the complex interplay of personality, previous experiences, and situational factors in shaping student behaviour, highlighting the need for tailored educational approaches to engage all learners effectively.

The aim of the current study is to investigate and address the challenges associated with balancing participation in English as a Second Language (ESL) classes that employ the communicative approach. Specifically, it seeks to identify effective strategies for managing the dynamics between dominating and passive students to create a more inclusive and supportive learning environment. By analysing recent research, developing adequate strategies and implementing them in practice, the authors aim to enhance both individual learner autonomy and group interaction skills, ultimately improving overall educational outcomes and fostering a productive classroom atmosphere for all students. Despite the limitations of the conducted research, this endeavour represents an earnest attempt to contribute to the ongoing discourse on the relevant training practices.

The aim of this study is to investigate and address the challenges of balancing participation in English as a Second Language (ESL) classes that use the communicative approach. It seeks to identify effective strategies for managing the dynamics between dominating and passive students, thereby creating a more inclusive and supportive learning environment. By analysing recent research, developing appropriate strategies, and implementing them in practice, the authors aim to find solutions that enhance both individual learner autonomy and group interaction skills, thereby improving educational outcomes and fostering a productive class atmosphere for all students. Despite the limitations of the research, this endeavour represents a sincere effort to contribute to the ongoing discourse on effective ESL training practices.

Methods. A comprehensive review of recent research and publications was conducted to identify effective strategies for managing classroom dynamics and promoting equitable participation. Key findings from the literature and authors' practical experience were used to develop the strategies and principles. Data on student participation were collected through systematic observations conducted during each class session. Observers recorded the frequency and nature of interactions, noting instances of dominance and passivity. In addition to observational data, student feedback was collected through surveys to gauge changes in their perceptions of class dynamics. Statistical analyses were performed to assess the significance of changes in engagement levels and to evaluate the impact of the implemented strategies. Informed consent was obtained from all participants, ensuring their voluntary involvement in the study. The study was conducted in accordance with the ethical guidelines of the National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute."

Findings. As we have already outlined, the varying levels of student activity present certain challenges in organising practical foreign language classes, which require instructor's timely intervention. It should be noted that the communicative methods emphasis working in pairs and small groups. In this setup, an instructor does not control every step but rather guides the activity and assists in case of difficulties. Nevertheless, an instructor retains the role of a leader, as he or she sets the goals of the lesson, selects tasks to achieve these goals, and monitors performance.

One of the instructor's tasks in monitoring is to identify problems related to the levels of student activity. Let us outline the typical difficulties:

A dominating student may monopolise the group discussion. This situation can be comfortable for those who, for various reasons, are reluctant to express their opinion or tend to limit themselves to brief, formal comments.

An active participant in the discussion may attempt to go beyond the assigned task, which often leads to not fully achieving the initially set goals of the lesson or failing to achieve them altogether.

7. O'G'Li B. J. E. Psychological features of learning foreign languages of employees of internal affairs bodies. *Frontline Social Sciences and History Journal*. 2022. Vol. 02, no. 10. P. 32–39. URL: <https://doi.org/10.37547/social-fsshj-02-10-05>.
8. Purwanti S., Yeni M. A students silence in speaking class: factors and solutions. *Wiralodra English Journal (WEJ)*. 2021. Vol. 5 (1).
9. Rahul, Kalita. Education and Motivation: How to Make Students Interested. *International Journal For Multidisciplinary Research*. 2023. Vol. 5, no. 2. URL: <https://doi.org/10.36948/ijfmr.2023.v05i02.1744>.
10. Rashtchi M., Porkar R. ESP Courses and Identity Formation: The Case of Introvert Students. *International Linguistics Research*. 2020. Vol. 3, no. 1. P. p29. URL: <https://doi.org/10.30560/ilr.v3n1p29>.
11. Ross K. L. Ghosts in the classroom: Passive disengagement and its implications for teachers : thesis. 2020. URL: https://eprints.qut.edu.au/174651/2/Karlie_Ross_Thesis.pdf.
12. Sage, K. Groupwork. 2022. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780367198459-REPRW162-1>
13. Sayegh J., Rigopoulos A. Improving Student Learning Outcomes Through Formally Structured Group Projects. *Community College Journal of Research and Practice*. 2022. P. 1–14. URL: <https://doi.org/10.1080/10668926.2022.2043203>.
14. Shaping classroom social experiences through collaborative small-group discussions / T. Lin et al. *British Journal of Educational Psychology*. 2021. URL: <https://doi.org/10.1111/bjep.12442>.
15. Styati E. W., Latief M. A. Investigating Dominant and Passive Students on Pair Work towards the Students' Writing Performance. *3L The Southeast Asian Journal of English Language Studies*. 2018. Vol. 24, no. 3. P. 142–154. URL: <https://doi.org/10.17576/3l-2018-2403-11> .

Література:

1. Anwar, S. (2019). Impact of Educational Technology-Based Learning Environment on Students' Achievement Goals, Motivational Constructs, and Engagement. In *ICER '19: International Computing Education Research Conference*. ACM. <https://doi.org/10.1145/3291279.3339441>
2. Budiana, H., & Nurwaliyah, N. (2019). The Affective Factors Causing Students to be Passive During the Speaking Class. In *Proceedings of the International Symposium on Social Sciences, Education, and Humanities (ISSEH 2018)*. Atlantis Press. <https://doi.org/10.2991/isseh-18.2019.55>
3. Yusuf, O. Y. H., Rahmadani, W. O., Elfani, F., Septiani, M., & Neti, W. (2023a). Classroom as Community. *AURELIA: Jurnal Penelitian dan Pengabdian Masyarakat Indonesia*, 2(1), 534–537. <https://doi.org/10.57235/aurelia.v2i1.314>
4. Fabbri, M. (2020). To assign or not to assign? Role Taking in Higher Education. *Qwerty - Open and Interdisciplinary Journal of Technology, Culture and Education*, 15(2). <https://doi.org/10.30557/qw000026>
5. Hayati, F. M. (2021). A study on the distinction between extrovert vs introvert in learning english. *English Education: Jurnal Tadris Bahasa Inggris*, 14(2), 159–172. <https://doi.org/10.24042/ee-jtbi.v14i2.9140>
6. Miransyah, I. O., Husein, R., & Siregar, M. (2023). The style of introvert and extrovert in annotated bibliography writing. *Linguistik terapan*, 20(1), 48. <https://doi.org/10.24114/lt.v20i1.46631>
7. O'G'Li, B. J. E. (2022). Psychological features of learning foreign languages of employees of internal affairs bodies. *Frontline Social Sciences and History Journal*, 02(10), 32–39. <https://doi.org/10.37547/social-fsshj-02-10-05>

8. Purwanti, S. E., & Yeni, M. (2021). A students silence in speaking class: factors and solutions. *Wiralodra English Journal (WEJ)*, 5(1), 10–19. <https://doi.org/10.31943/wej.v5i1.118>
9. Rahul, Kalita. (2023). Education and Motivation: How to Make Students Interested. *International Journal For Multidisciplinary Research*, doi: 10.36948/ijfmr.2023.v05i02.1744
10. Rashtchi, M., & Porkar, R. (2020). ESP Courses and Identity Formation: The Case of Introvert Students. *International Linguistics Research*, 3(1). <https://doi.org/10.30560/ilr.v3n1p29>
11. Ross, K. L. (2020). *Ghosts in the classroom: Passive disengagement and its implications for teachers* [Thesis, Queensland University of Technology]. QUT ePrints. https://eprints.qut.edu.au/174651/2/Karlie_Ross_Thesis.pdf
12. Sage, K. (2022). *Groupwork*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780367198459-REPRW162-1>
13. Sayegh, J., & Rigopoulos, A. (2022). Improving Student Learning Outcomes Through Formally Structured Group Projects. *Community College Journal of Research and Practice*, 1–14. <https://doi.org/10.1080/10668926.2022.2043203>
14. Lin, T., Kraatz, E., Ha, S. Y., Hsieh, M., Glassman, M., Nagpal, M., Sallade, R., & Shin, S. (2021a). Shaping classroom social experiences through collaborative small-group discussions. *British Journal of Educational Psychology*. <https://doi.org/10.1111/bjep.12442>
15. Styati, E. W., & Latief, M. A. (2018). Investigating Dominant and Passive Students on Pair Work towards the Students' Writing Performance. *3L The Southeast Asian Journal of English Language Studies*, 24(3), 142–154. <https://doi.org/10.17576/31-2018-2403-11>